

Quin5e

Val d'aran

agost 2005 núm 6 www.guminfo.com
IMPRESI SENSE ADREÇA

Cuba, territorio prohibido para los periodistas

La asociación Reporteros Sin Fronteras ha denunciado las agresiones de la periodista Lamasiel Gutiérrez de la agencia Nueva Prensa Cubana, por parte del Gobierno cubano. Se da la casualidad que Gutiérrez es esposa del también periodista Rolando Jiménez Pozada, que se encuentra en prisión desde hace aproximadamente dos años y en espera de un juicio por "desacato a la figura del gobernante Fidel Castro", al mismo tiempo que Amnistía Internacional lo declara prisionero de conciencia. La policía cubana acusó a la periodista cubana de insumisión, alteración del orden público y resistencia a las fuerzas del orden, además de que "perjudica la revolución". El fracaso es no levantarse una vez caído, rendirse; pero si de rodillas podemos alzarnos otra vez, ya no es fracaso ni rendirse, es victoria. Aquí un grito por la justicia, donde fuere.

Urdangarin a l'Aran

Vaquèira.- Era casa Reiau Espanhòla, disfrute, tanben der estiu ena Val d'Aran. Eth Duc de Palma, acompanhat des sòns hilhs gaudiu deth bon clima e der entorn der Aran entà passar ues petites vacances.

Comencen es preparatius dera hèsta de Vielha

Vielha.- Eth pròplèu dia sèt de seteme e enquiath 11 aurà lòc era hèsta Major de Vielha. Coma cada an i aurà eth dinar popular, orquèstres, grops d'animacion e charangues. Era net tematica d'aguest an ei dedicada a "eth mar".

IX Corsa des 15 pòbles

Vielha.- Eth pròplèu dia 4 de seteme aurà lòc en Aran era "IX-corsa e caminada des 15 pòbles e era "VI corsa juvenil trofèu Roland Giné".

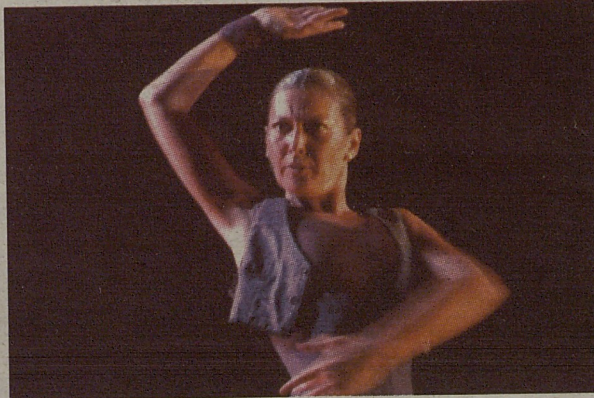
Era Val d'Aran acuelherà eth primèr concors Internacionau de Setters e Pointers es pròplèus dies 10 e 11 de seteme

Varradòs.- Era Val serà pendent era dusau dimenjada deth mes de seteme era sèu de pròves internacionaus de gossets de caça Setters e Pointers (modèu britanic) que realizarà Setter Club Espanha. Segontes era organizacion, en concors i participaràn

ALTO NIVEL DE ESPECTÁCULOS EN LA VAL D'ARAN

La Val d'Aran está dejando el listón muy alto con los diferentes actos organizados, cómo la actuación de Hevia o el Festival d'Ostiu d'Aran

El Aran ha sorprendido este verano con espectáculos estelares. El primero fue HEVIA (el pasado día 6 de agosto en el parking de Baqueira), un concierto que obtuvo un gran número de asistentes provenientes de diferentes partes del Pirineo. El segundo gran espectáculo fue a cargo de la bailaora Sara Baras en el



Palai de Gèu de Vielha. Un montaje, que reunió a más de 1.500 personas volcadas en querer experimentar la sensación de ver a la gran bailaora encima del escenario. Este año, la Val ha puesto el listón muy alto y seguramente la gente querrá seguir gozando de actuaciones estelares... y ya suenan nombres ...

Aran empieza a ganar "espacio" dentro del Estatut catalán



competir eni campionat d'Euròpa que se realizarà aguest an enes Alps francesi. Es pròves que se realizaràn serà de perdida sense mòrt. Es pròves se realizaràn eth dissabte en Salient e eth dimenge en Varradòs. Entà curiosi e interessadi, tàs 7 deth maitin en Otèl Penha. Atau ei.

Catalunya/Val d'Aran.- Després de molts dies de la presentació de l'esborrany del proper Estatut de Catalunya, i d'un primer desensis respecte la valoració i respecte el poble català vers Aran, començem a veure la llum al final del túnel. L'esborrany actual comença a contemplar la singularitat de l'Aran i dels aranesos. La protecció a la llengua i a les institucions ja són prioritàries, però encara falta donar un pas important a la singularitat territorial de l'Aran. Però després de tot, anem per bon camí.

Hockey Gèu Club Vielha-Val d'Aran



Vielha.- Era Val d'aran gaudirà en breu d'un naudedós club de Hoquei. Hockey Gèu Club Vielha-Val d'Aran ei eth nau club neihut en Aran, e segontes eth sòn president Jaume Castell, un des objectius principaus ei impulsar aguest espòrt mejançant un equip d'elit e ua escòla de hoquei. Eth primèr equip aportarà ara vila de Vielha un pònt de qualitat ara ofèrta toristica e ludica dera ciutat a traùers d'ua plantilha de jogadors nacionaus e estrangèrs de fòrça naut nivèu, manifestèc Castell. Era escòla de hoquei aportarà de ben segur, ua ofèrta d'activitats esportives diferenciades des qu'enquiara s'an produsit ena Val. Era escòla admet mainatges e mainades de 6 enquia 14 ans, e eth s'estructurarà segontes eth metode suís, base de quate mòduls tecnicos.

Naua presentacion deth Plan de Coesion Social

Vielha.- Presentat eth plan de Coesion Social der Aran a associacions esportives e culturaus. Era Val d'Aran ei era siesau comarca de Catalonha damb més poblacion immigranta. Un plan que requeris revalorizar es valors democratics, era convivència e era integracion.

CORONA

Poligono Industrial de Mijaran, carretera a Francia, Vielha

**CONSTRUCCIÓN
 FERRETERIA
 ELECTRODOMÉSTICOS**

CORONA

973 641 320

Era indústria a l'Aran

Per onzeau viatge, e non per açò eth darrer, e seguint ment nere dessús de blanc e seguir damb aguesta introduccion ath reportatge dera indústria en Aran, e sense vole'c carar, era Val ei e serà privilegiada per entorn que l'entore. Ei per açò, que non i a excuses entà prosperar en àmbits coishi, non i a excuses. Dempús deth temps des mines, de ferrocarriis petiti, de comèrc de montanha, de tradicions economiques, un pren un glop d'aigua heireda e se pregunte, e ara? que mos tòque ara? Reponses entà gusti, més ua n'ei globau entà toti, (un des) eth camin qu'aurà de seguir era indústria aranesa ei eth nomenat "Torisme Industriau". Un torisme industriau de musèus e exposicions des tres sectors puntèrs der Aran, er aigua (mòles e fabriques), mines, agricultura e un d'especialu, era de servicis. A manca de tot, pensi a enganhar-me, aurierm de saber explotar e refectir molt més es productes pròpis, a talh d'exemple: aliments, licors, patés, carn, més productes d'identitat. Qu'ac entengue qui volgue... ei ua propòsta.

Era actuau indústria der Aran aurie de saber trobar nau camins, "torisme industriau?"

Perspectiua e rèptes de futur dera indústria ena Val d'Aran

Non cau ne dider qu'eth dinamisme economic dera Val d'Aran vire actuament sus un solet èish, e qu'aguest pòt patir problèmes provoadi per diferènti factors intèrns o extèrns. Aué en dia i a un consens lèu lèu unaním de que cau apostar per un torisme de qualitat, de que cau contier eth creishement e centrar esforços en assoldir era aufèrta, crear un producte toristic damb un naut valor hijut. Atau com era activitat toristica, entot aplicar principis de bona gestion, pòt arribar a èster sostenibla des d'un punt d'enguarda miei ambientau, non passe sò de madeish damb era frenetica activitat cons-

tructora. Se non volem morir d'èxit, semble que em d'acòrd en que non podem continuar creishent de forma indefinida, per tant açò implique qu'en un futur immediat aurie de disminuir, e molt, era presion edificatòria que patim ena actualitat. Aguest discors de plantejament non ei naut, més dilhèu incomplet, ja qu'aguest n'au escenari mos portarà inevitablament a ua disminucion dera man d'òbra e per tant ara pèrdua de lòcs de trabalh que repercutiràn negativament ena economia aranesa. Ei per tant ara eth moment de plantejar-se nau rèptes de futur. Jamès a segut bon mèter toti es ueus ena ma-

deisha cistalha, e mens enes tempsi que corren en un entorn en qu'ès cambis se produsissen de forma ràpida e constanta. Ei per tant eth moment de plantejar-mos ua diversificacion dera economia aranesa. Ei ara eth moment de crear politiques d'accion que fomenten e impolsen era creacion d'un nau sector economic ena Val d'Aran: era



Industria basada enes principis de Recerca, Desenvolupament e Innovacion. (R+D+I) competitiva e moderna que donguen un dusau pilar ara activitat economica aranesa.

Tànpòc cau dider qu'era indústria tradicionau, ar igual qu'eth torisme de masses, non a cabuda en un entorn naturau com eth nòste damb ua grana fragilitat paisatgistica e miei ambientau.

Mos cau pensar en un modèl d'industria que creigue productes e servicis damb un elevat valor hijut, a on es despens de transport, tant de matèries prumères e de distribucion deth producte acabat agen una repercusion pòc importanta en còst finau.

Un producte que non age de besonh de granes naus industriaus e que, per suposat, eth sòn procés producciu sigue respectuós damb eth miei ambient. Un clar exemple d'aguest modèu

serie, un còp més, era indústria Soïssa, fabricant entre auti de relòtges, materiau estilografic, etc. Podem pensar en uns productes o servicis que creiguen sinèrgies damb era nòsta activitat toristica e damb eth nòste miei ambient. Com poderie èster un Centre d'investigacion e desenvolupament de sistèms de proteccion contra lauegi, aplicacions tecnologiques concretes entah mon des espòrts d'iuèrn, etc. Podem trobar clari exemples d'aguest enes vals alpines d'Itàlia, Soïssa, França, Austria... En definitiva diversificar era economia aranesa entà que posque experimentar un creishement sostengut en temps que repercutirà positivament ena qualitat de vida des araneses e aranesi deth segle XXI sense compromèter eth ben estar des generacions futures.

serie, un còp més, era indústria Soïssa, fabricant entre auti de relòtges, materiau estilografic, etc. Podem pensar en uns productes o servicis que creiguen sinèrgies damb era nòsta activitat toristica e damb eth nòste miei ambient. Com poderie èster un Centre d'investigacion e desenvolupament de sistèms de proteccion contra lauegi, aplicacions tecnologiques concretes entah mon des espòrts d'iuèrn, etc. Podem trobar clari exemples d'aguest enes vals alpines d'Itàlia, Soïssa, França, Austria... En definitiva diversificar era economia aranesa entà que posque experimentar un creishement sostengut en temps que repercutirà positivament ena qualitat de vida des araneses e aranesi deth segle XXI sense compromèter eth ben estar des generacions futures.

Eisharc JAQUET Enginher Industriau



Aran, un territori miner

Encaira que es té constància de l'existència de petites explotacions mineres anteriors al segle XIX, no es fins a finals d'aquest segle que pren importància la mineria a l'Aran coincidint amb la troballa de noves aplicacions del Zinc.

Durant els darrers anys segle XIX i la primera meitat del segle XX preneren una gran importància les explotacions mineres potenciades per empreses de capital Franco-Belga que van aportar una dels darrers avanços tecnològics.

La mineria d'alta muntanya desenvolupada a l'Aran va tenir-se que adaptar a la forta orografia i a les dures condicions climàtiques. S'obriren mines a cotes relativament baixes a la zona d'Arres (entre 1200 i 1600 m) i en zones d'alta muntanya a la zona de Liat i Horcalh (entre 1900 i 2400 m).

El gran interès econòmic del Zinc va facilitar importants inversions en sistemes de transport de mineral (vies de tren, telefèrics...) que unien les zones d'extracció amb plantes de rentat i concentració del mineral situades al fons de vall.

L'activitat minera va allargar-se fins als anys 50 quan van tancar les darreres explotacions a Mina Victòria. A partir de llavors, les empreses propietàries van vendre o abandonar tota la maquinària i infraestructures. Aquesta situació ha portat en 50 anys a una forta degradació de tots els elements miners i a una continuada espoliació.

Des de 1998, el Conselh Generau d'Aran treballa en la recuperació d'aquest patrimoni. S'ha realitzat l'inventari de les zones mineres i s'ha recollit gran quantitat d'informació documental procedent dels arxius de les antigues empreses explotadores.

Sobre el terreny, les actuacions s'han concretat en la creació d'un itinerari miner a Mina Victòria al terme municipal d'Arres. Es tracta d'un itinerari de senderisme que partint de la Bassa d'Arres, es dona a conèixer en que consistia l'activitat minera a l'Aran, i es mostren els diferents sistemes d'explotació i transport del mineral així com diferents aspectes de la vida social de l'època.

A l'àrea de Liat s'està treballant per a la creació d'un itinerari geològic i miner que recorre la capçalera de la vall de l'Unhòla.

Jordi GAVALDÀ Geòleg



"La industrialització a l'Aran ha estat sempre objecte de canvis continus, canvis que han portat una evolució fisonòmica, econòmica i, perquè no, cultural."

La no industrialització de l'Aran, o si...

Estic escoltant la ràdio i anuncien no se quina empresa situada al polígon industrial de Vielha. No crec que un supermercat, tot i que tingui els preus desorbitats, o unes quantes empreses del sector servei es puguin considerar indústria. Ara que també es podria referir als

Pompiers... però... no següi que aquest locutor de ràdio, tan extravagant ell, s'ha equivocat.

Continuo treballant i llavors penso: indústria!!! És clar, en aquell magnífic polígon tenim una indústria relacionada amb un dels béns més preuats de l'Aran, l'aigua, tenim una central hidroelèctrica!!! Massa sovint, quan parlem d'aquell temps on encara no existia l'estació d'esquí ni les segones residències, només ens referim al passat agrícola i ramader del país. D'aquesta manera ens oblidem, d'una realitat econò-



mica que va formar i forma part de la nostra història, les explotacions mineres i les centrals hidroelèctriques. Les primeres ja han esdevingut patrimoni del nostre passat, però la segona, tot i que en menys mesura que anys enrera, encara forma part de la realitat econòmica de l'Aran.

Al costat de l'impacte econòmic i social que van produir les centrals cal afegir l'impacte ambiental, i paisatgístic.

Els grans saltants i les canalitzacions que s'a-

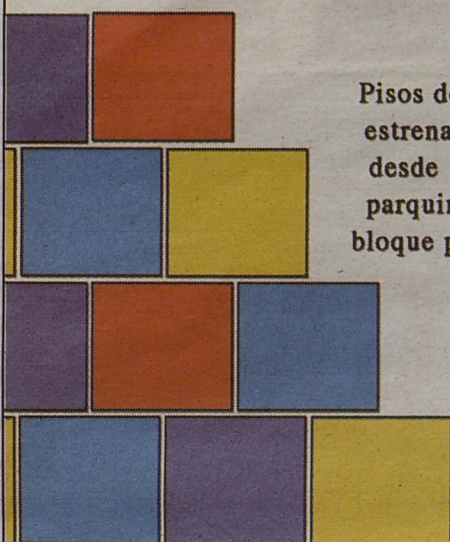
maguen sota terra per canalitzar l'aigua cap a les centrals han esdevingut part del nostre paisatge.

Un paisatge que és fruit d'una realitat que no podem obviar al igual que no obviem la humanització del paisatge fruit de l'activitat agrícola i ramadera. Però es clar, un prat ens sembla més "glamuros", més "heidi", que no quilòmetres de tuberries baixant per les grans pendents de les nostres muntanyes.

Sort que l'Aran es un país no industrialitzat.



Vendo pisos y parkings junto a la estación del AVE



Pisos de alto standing a estrenar de 39 y 40 m2 desde 112.000 euros y parkings en el mismo bloque por 24.000 euros

Información: 619 78 12 40

GUM FM SORTEJA 2 BITLLETS D'AVIÓ

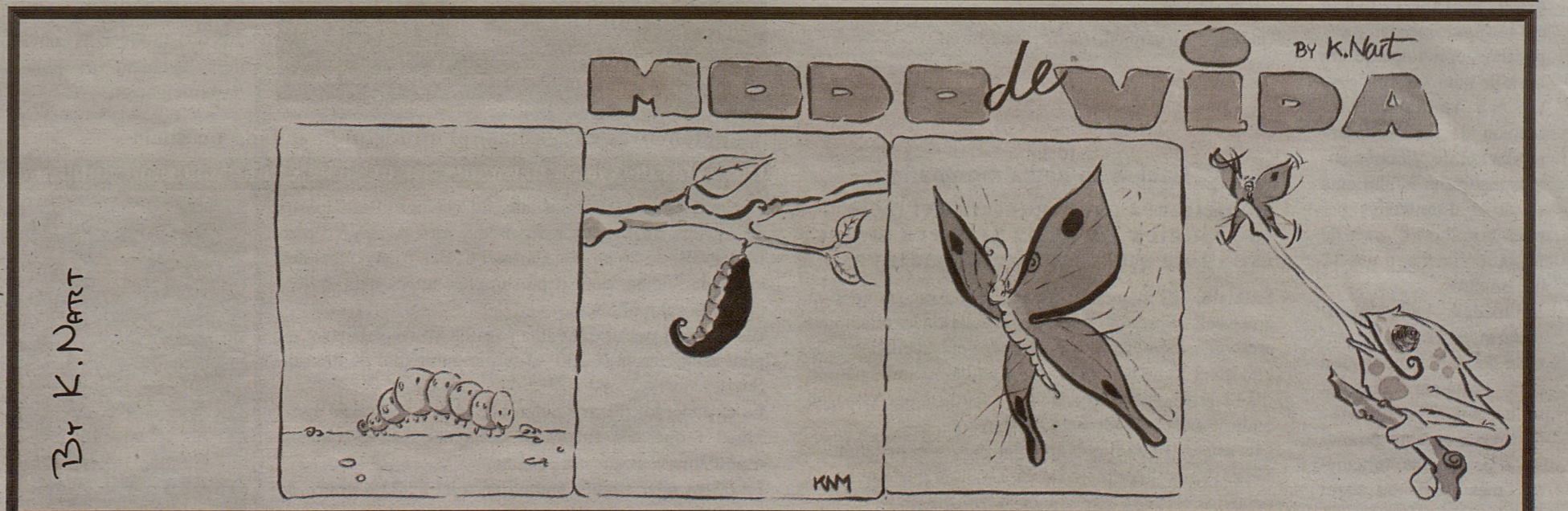
Bogotá Cartagena de Indias Buenos Aires Guayaquil Quito Lima Mèxic Panamá San José de Costa Rica Santiago de Xile



SI GUANYES TRIA LA TEVA DESTINACIÓ. En combinació amb el sorteig de la ONCE del dia 9 de setembre de 2005 (1er. Sorteig) En cas de no sortir guanyador, en combinació amb el sorteig de la ONCE del dia 30 de setembre de 2005 (2on. Sorteig) Les darreres 4 xifres i el mateix ordre. 902 19 38 47

Bases depositades a GUM FM, Viatges Iltrida i www.gumfm.com

Catcom Consulting Assessoria patrocina EL QUINSE KOMIK



Los nuevos anticonceptivos para la pareja, para ella. Las mujeres que usan anticonceptivos, según un estudio realizado recientemente, buscan que sea eficaz, seguro, sin efectos secundarios y que no obligue a estar pendiente de él. Después del descubrimiento, por allá los años setenta, de la píldora anticonceptiva, actualmente podemos, pueden, encontrar en el mercado diferentes y nuevos anticonceptivos;

Los nuevos anticonceptivos para la mujer



parches, anillos vaginales, implantes, inyecciones, ... que reflejan, más o menos, las necesidades y los deseos de ellas. Más del 71 por ciento de las mujeres españolas usan algún tipo de método anticonceptivo, un cinco por ciento inferior a la media europea, que se encuentra cerca del 76 por ciento. A pesar de los nuevos anticonceptivos para la mujer, el rey sigue siendo el preservativo masculino, ... todo un clásico.

Un colectivo formado por arquitectos, ingenieros, constructores, promotores... presentaron una alegación conjunta a la modificación de la norma nº49 de Vielha

La modificación de la norma 49 crea crispación

Vielha.- La modificación que ha propuesto el ayuntamiento de Vielha cambia parámetros de edificabilidad de altura de plantas y morfología de las cubiertas, así como nuevos requisitos para poder presentar proyectos de edificación. Esta "nueva" propuesta no

ha gustado a una gran parte del sector de las viviendas (constructores, aparejadores, ingenieros, promotores,...) que queda afectado directamente. Este "colectivo" esporádico de más de 60 personas, según fuentes infomadas por el Q15e, han presentado una alegación conjunta contra esta modificación de la norma 49 aprobada por unanimidad por el ayuntamiento de Vielha. La alegación solicita la retirada total de la modificación "por ser ésta de gran envergadura y afectar gravemente los derechos de los ciudadanos de Vielha". Según el mismo alcalde de Vielha, Joan Riu, es lícito y coherente las presentaciones de alegaciones por partes posiblemente afectadas con la modificación, además de enriquecer el crecimiento del municipio. Riu se alegra de la participación de la ciudadanía y tiende la mano al debate y al consenso. Del mismo modo, y demostrando que algo no fluye como debería, el colectivo esporádico también incita al ayuntamiento al debate, a la participación de la sociedad civil aranesa. Riu expone que la iniciativa de normativizar este punto, como otros, es gracias a que estas estaban ca-

ducadas, además de tener ahora otro tipo de realidad. El alcalde de Vielha ve positivo que su alcaldía por fin quiera normativizar y regularizar aquellos flecos que estaban al día de hoy obsoletos y fuera de la realidad. Así mismo, en el conjunto de las alegaciones justifican, la solicitud de ciertos requisitos y documentación para la solicitar permisos de obras "raya la ilegalidad y al Ayuntamiento podría verse inmerso en un proceso de procesos judiciales".

GRAN ACTUACIÓN DE SARA BARAS EN VIELHA

Vielha.- Con la actuación del teatro de Guerrilla comenzó el primer Festival d'Ostiu dera Val d'Aran. Durante todo el mes de agosto está previsto todo un conjunto de actuaciones. El pasado día 10 de agosto el Palai de Gèu de Vielha reunió a 1.500 personas, con el espectáculo "Sueños" de Sara Baras. "Sueños" fue un montaje estrenado en Jerez en 1999, que la artista define como sinónimo de libertad. Evolucionando la puesta en escena a lo largo de los años, la obra a contado esta vez con la presencia de un invitado especial, José Se-



Más de 1.500 personas para ver "Sueños", de Sara Baras

rrano; el cual compartió escenario con la bailaora de flamenco, haciendo ser un ingrediente extraordinario para los asistentes. El público que se congregó en Vielha para asistir al acto no dejó de mostrar su entusiasmo ante el montaje de flamenco de Sara Baras y su compañía de artistas. La organización del

evento, se manifestó muy satisfecha por como transcurrió la noche en cuanto a respuesta del público y por la magnífica actuación de la compañía, agradeciéndolo con un ramo de flores al finalizar el acto. Un éxito. Sin palabras.



La organización del evento, el alcalde de Vielha Joan Riu y el síndic d'Aran Carlos Barrera con Sara Baras



Sara Baras, cautivo al público en el Palai de Gèu de Vielha.

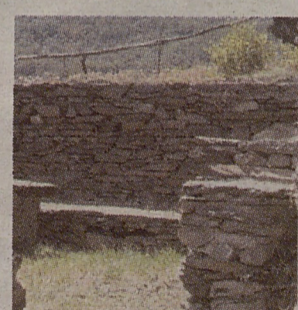
El Pla de Cohesión social se acerca a las entidades deportivas y culturales

Vielha.- Después del aumento de inmigración en el Valle de Aran, el Conselh Generau ha decidido actuar al respecto, junto con la colaboración de todos los ayuntamientos. El Conselh Generau d'Aran pretende con la ayuda de mediadores, que los extranjeros entiendan la forma de vida del Valle, al mismo tiempo que iniciará programas de sensibilización para el resto de la población del Aran para que se acostumbre a vivir con personas de culturas y países diferentes y evitar así que no se creen sociedades paralelas. Josep Lois Sans, Cap deth Departament de Cultura deth Conselh Generau d'Aran y Montse de Burgos, Tecnic deth tractament dera coesion social ena Val d'Aran, presentarán el Pla de Cohesió a las asociaciones culturales y deportivas, queriendo así involucrar en el Pla a todas las entidades y entes del país.

Estudio arqueológico en el Castillo Lleó d'Es Bòrdes

El pressupost de la intervenció arqueològica al Castèth Leon es de aproximadament 20.000 euros y lo financia el Conselh Generau

Es Bòrdes.- La campanya arqueològica que s'està portant a terme en les restes fortificades del "Castèth Leon", (Es Bòrdes) s'inscriu en el projecte de recuperació, investigació i dinamització del castell que ha promogut l'Àrea de Patrimoni Cultural del Conselh Generau d'Aran; l'equip d'arqueòlegs van iniciar la prospecció el passat dia 1 d'agost i s'hi estaran fins al 15 del mateix mes. Aquesta primera campanya pretén l'assoliment



Les principals fonts documentals que fan referència a l'existència del "Castèth Leon" es situen entre els segles XVII i XVIII.

de dos objectius: Conèixer la delimitació perimetral del que havia estat el principal castell-fortalesa de la Val d'Aran, i identificar les estructures que formaven part del conjunt arquitectònic del castell. El pressupost del estudi arqueològic és d'aproximadament més de 20.000 euros.



OCIO Y VALLE

Carolina Toló i Vega

Primero dos definiciones: ¿Qué es ocio? "Tiempo libre, sin actividad laboral, que se dedica al descanso o a realizar otro tipo de actividades" diría el diccionario. Pero en realidad el lenguaje popular asimila el ocio a la diversión, salidas culturales (o no), fiestas, amigos...

Valle: Llanura situada entre montes. Valle de Aran es sin embargo definible como "llanura -¿?- situada entre altas montañas y rodeada de pueblos de altura, alejadísima de cualquier urbe española mayor de 15.000 habitantes". Así mismo, se podría interpretar que nuestro Valle está demasiado aislado para poder disfrutar de una oferta de ocio suficientemente amplia para satisfacer a los diferentes colectivos que componen la población. Pero para poder responder a esa afirmación se debe conocer el Valle, o mejor dicho, vivirlo.



Es cierto que es poco probable, por no decir imposible, que podamos ofrecer un concierto de Shakira, o de Alejandro Sanz, ni tan siquiera de un grupo de dinosaurios de la música como los Rolling Stones, pero mirando bien, veremos espectáculos que, en relación al número de habitantes que tenemos, son de mucha envergadura. Desgraciadamente debemos ser lógicos: no se puede organizar un macro-concierto en lugares donde ni siquiera hay bastante público para llenar un estadio, aún menos en un lugar donde no hay la superficie y las condiciones de seguridad necesarias para montar una "mega-party" y atraer miles de participantes de fuera.

Mas la definición de ocio es tan amplia que sí podemos acogernos a una buena parte: tenemos una biblioteca (casi de lujo), se están ofreciendo obras de teatro buenisimas, tenemos al alcance de la mano muchos deportes (de aventura o desventura), de vez en cuando acogemos vueltas ciclistas, exposiciones de artistas, ferias diversas, conciertos de varias clases de música, discotecas, pubs, cines y ¡hasta tenemos cybercafés! Esto parece ya una oferta de ocio similar a la de una capital...

Sin embargo existe una triste constatación: en el Valle no se organiza más de lo que hay porque a la población le cuesta "salir de casa". Nuestra vida está hecha de trabajo y familia. Es cierto que el ocio, por no parecer vital (aunque haya estudios que demuestren lo contrario), se descuida hasta puntos insospechados. El ocio se asimila a un lujo a disfrutar únicamente en vacaciones. Cuando en

una familia trabajan todos los miembros (incluyendo el trabajo de las amas de casa, que no hay que menospreciar), el tiempo disponible se reduce a unas pocas horas durante la semana, en que estamos cansados y no apetece mas que disfrutar de un tiempo de descanso (sofá+tele=ocio), y para los más privilegiados un par de días en los que hay que aprovechar el tiempo para recuperar sueño atrasado, ordenar las facturas recibidas, hacer la colada y quizás, entre tarea y tarea hacer un paseo con los niños. Esto crea una sociedad compuesta de familias auto-aisladas, que no se relacionan entre sí. No nos queda tiempo para aprovechar las propuestas alternativas que se nos ofrecen: ¿cuántos residentes han disfrutado de la oferta de deportes de aventura que más buscan nuestros visitantes? ¿Cuántas veces al año vamos al cine? ¿Cuántos libros salen de la biblioteca? No obstante, y sin interés alguno por mi parte, debo felicitar, como ejemplo, al grupo de amigos que ha organizado "Teatre en Vielha": con su fuerza de voluntad han conseguido que muchos de nosotros acudamos a ver obras de las que ni tan siquiera conocíamos el argumento, y han conseguido hacer llegar una nueva forma de ocio al pueblo aranés con un éxito total. Igualmente agradezco sinceramente a los espectadores que se han esforzado por darle vida a este proyecto, y estoy orgullosa (me imagino que los organizadores lo están más que yo) de poder decir "HOY TENGO GANAS DE IR AL TEATRO", y, lo más importante, DE PODER IR.



Cuarta edición del festival de música céltica en Baqueira



Hevia conquista el Valle

Vaquèira.- El asturiano José Angel HEVIA en compañía de los músicos que siempre le acompañan y de 30 gaiteros, reunió el sábado 8 de agosto en el parking de Baqueira en la cuota 1500 a más de 1300 personas. Un concierto realizado dentro del Festival Celta de Salardú. El concierto fue todo un éxito en afluencia de gente abrazados por una buena organización. El composi-



tor quiso ofrecer un espectáculo en cada una de sus interpretaciones, explicando además, el significado de cada una de sus canciones, mezclando éxitos cosechados desde su primer disco "Tierra de Nadie" hasta su última obra "Ètnico ma non troppo".

Victor León, alcalde de Naut Aran, manifestó "que gracias al éxito obtenido en el cuarto festival de este año, se esta barajando la posibilidad de organizar el proximo festival de Música Celta de Naut Aran en el Pla de Beret, y así poder acoger más gente y disfrutar, a la vez,



del magnifico paisaje del lugar, pero hay que tener en cuenta todas las dificultades que supone el cambio de sitio; como es la problemática de los medios de transporte,..."



Todo esto intentando no bajar el listón que este año a provocado la actuación de Hevia y invitar a un arista del misma categoría" puntualizo León.

Emporta't l'últim en mòbils

des de **0€***

Si ets d'Amena o Vodafone, truca'ns!

¡ No et perdis aquesta oportunitat!

PHONELAND

Avda. Alcalde Calbetó (Rotonda), 25530 VIELHA Tel. 973 64 32 01

Telefonica, Movistar

SAMARRETES - POLOS - BRODATS - GORRES - PUBLICITAT

SAMARRETTA

www.lasamarreta.com

SAMARRETES - POLOS - BRODATS - GORRES - PUBLICITAT

Distintiu de garantia de Qualitat

Torisme Juvenil Val d'Aran SL, empresa pública del Conselh Generau d'Aran, que ges-

tiona l'Alberg Era Garona de Salardú, ha assolit la renovació del Distintiu de garantia de Qualitat Ambien-

tal. Aquest Distintiu li va ser atorgat per primera vegada el dia 29 d'abril del 2002 i donat que té una va-



lidesa de 3 anys el passat dia 21 de juliol d'enguany ha aconseguit la renovació per un període de 3 anys.

Después de meses de incertidumbre, las fuerzas políticas catalanas empiezan a considerar la singularidad de la Val d'Aran

Aran consigue objetivos en el Estatut

El reconocimiento de un régimen jurídico especial que establece por lei el Parlament, la alta representación del síndic con la Generalitat, la oficialidad y especial protección del aranés en Catalunya así como una atención a la realidad nacional de Aran fundada por la singularidad de la cultura, la lengua y la historia, son grandes objetivos conseguidos.

Barcelona.-La Val d'Aran ha despertado en estos últimos días con un pequeña y sinuosa sonrisa en los labios. Aunque aún no hay nada decidido, las convocatorias, los escritos, la presión de las instituciones aranesas, las protestas de los colectivos sociales y civiles, y medios de comunicación, han hecho conducir a buen puerto ciertas intenciones firmes para asentar las bases legales moduladas a la realidad existente en Aran. El borrador del Estatut empieza a reflejar las inquietudes del pueblo aranes, reconociendo la singularidad del Aran en muchas cosas, a pesar que en algunos casos un poco demasiado filosófico; pero como mínimo se considera. No obstante este pequeño sorbo de esperanza, y de "seny" catalán, aún falta camino por recorrer. El Aran tiene una singularidad diferente y especial, una singularidad tan física como histórica, una singularidad que a pesar que tan solo un partido político (CiU) del Parlament a realizado una enmienda con cierta motivación, hay que definirla tanto por la gravedad como por los agravios que puedan acontecer, la territorialidad del Aran se le es propia. La Val d'Aran por singularidad historico-fisicopolitico-tecnica debería tener su propia división territorial; es decir,

el Aran y Catalunya, con este desbarajuste, no deberían, después del reconocimiento en ciertos aspectos fundamentados por la singularidad del pueblo aranes, permitir que una "vegueria" catalana la absorbiese. La Val, y fundamentada con los mismos baremos que han hecho optar al Parlament de Catalunya su distinción, debería de ser nombrada como territorio único e indisoluble, siendo ella misma la limitación territorial; siendo tal y como contempla la "Llei d'Aran", la cual expone que el Aran no pueda estar en otra división territorial que no sea ella misma. Queda pues, bastante camino por recorrer, pero de momento podemos decir, que el camino es el bueno, aunque se ignora el final. Aran no puede y ni quiere permitir que se le anulen las metas conseguidas con la "Llei d'Aran", como es el caso. A partir de la entrada en vigor del nuevo Estatut ara falta revisar, como ya se menciona, el régimen especial del Aran, cada cuatro años. Pero vamos algo bien.



Esmena núm 69 1D' addició G.P d' Esquerra Republicana de Catalunya(50) Així mateix, a través del present Estatut, els ciutadans de Catalunya i les seves institucions polítiques reconeixen l' Aran com una realitat nacional, i, en conseqüència, s' accepta la lliure i voluntària integració d' aquest territori al Principat de Catalunya, de manera que aquest Estatut es configura com el de Catalunya i l' Aran.



Article 89. Règim Juridic Addició de nous apartats Esmena núm 19 D' Addició d' un nou apartat G.P Convergència i Unió (vot particular número 1) L' Aran no pot restar inclosa en cap divisió territorial pròpia de Catalunya que no sigui ella mateixa.



Article 11. L'Aran Apartat 2. Esmena Núm: 22 De modificació G.P Convergència i Unió (8) 2.Els ciutadans de Catalunya i les seves institucions polítiques reconeixen l' Aran com una identitat nacional occitana fonamentada en la seva singularitat cultural, històrica, geogràfica i lingüística, defensada per els aranesos al llarg dels segles.



Article 6. La llengua pròpia i les llengües oficials Esmena núm 23 De modificació G.P del Partit Popular de Catalunya (8) 3.La parla aranesa serà objecte d' ensenyament i d' especial respecte i protecció



Article 6: La llengua pròpia i les llengües oficials Apartat 5 Esmena num 26 De modificació G. P d' Esquerra Republicana de Catalunya (3) 5. La llengua occitana denominada aranès a l' Aran, és la llengua pròpia i oficial d' aquest territori i és també oficial a Catalunya d'acord amb el que estableix aquest Estatut.



Article 11. L'Aran Esmena Núm 20 De modificació G.P del Partit Popular de Catalunya (7) L' Estatut reconeix la singularitat política, cultural, històrica, geogràfica i lingüística d'Aran i les empara i respecta sent objecte d' una particular protecció mitjançant un règim jurídic especial regulat per la llei.



Article 11. L'Aran Esmena Núm: 21 De modificació G.P Socialistes- Ciutadans per el canvi (2) 1. Catalunya i Aran han estat dues realitats culturals i polítiques clarament diferenciades al llarg de la seva història , que va fonamentar la seva relació en el lliure pacte. En virtut d' aquesta realitat històrica, s' ha de garantir el respecte de les Institucions Catalanes envers la tradició d' autogovern del poble aranès mitjançant aquest Estatut, el Conselh Generau i les seves altres Institucions pròpies.

El despertar...

Recull íntegre d'esmenes de les forces polítiques del Parlament de Catalunya, a l'esborrany del nou Estatut que afecten directament a la Val d'Aran.



Article 89. Règim Juridic Esmena núm 301 G.P d' Iniciativa per Catalunya els verds (vot particular Número 2) El govern de la Generalitat i el Conselh Generau d' Aran establiran els mecanismes de relació al més alt nivell, es a dir, de la Presidència de la Generalitat i del Síndic d'Aran

Ainmobiliarea

Naut de Saviela Casas para seducir

Si quiere cambiar de estilo de vida en una magnífica casa pareada, Naut de Saviela es lo que busca. A sólo 15 minutos de Vielha y rodeada del entorno natural del Bajo Aran, se encuentra esta magnífica zona residencial de Saviela en el pueblo de Les. Con todos los servicios a su alcance para vivir todo el año: escuela, comercios, centro sanitario, zonas deportivas, baños termales...Y las mejores comunicaciones por carretera.

Naut de Saviela 1 (165m2)
 Planta baja: parking y trastero
 Planta piso: salón, comedor, cocina individual, aseó y accesos.
 Planta sótano: 3 dormitorios y 2 baños. Terraza y Jardín.

Naut de Saviela 2 (145m2)
 Planta sótano: parking comunitario.
 Planta baja: salón comedor, cocina individual , aseó y accesos.
 Planta piso : 4 dormitorios y 1 baños. Terraza y Jardín.

llamenos al 973 64 10 73 www.inmobiliarea.com

Desde: 247.000 €

CG CONEJ GROUP S.L.

Consells dels POMPIERS d'Aran

"Gaudeix i diverteix-te amb la muntanya, però respecta-la"

Consulteu abans de qualsevol sortida, la previsió meteorològica, l'estat del recorregut i els serveis de seguretat.

Per qualsevol urgència:

*** 112**

*** 973 64 00 80**

** Els guardes i els refugis us poden aconsellar en tot moment i tenen els mitjans adequats per comunicar i solucionar quelcom en qualsevol moment.*

Conselh Generau d'Aran

Arregraim ath pòble aranés eth sòn supòrt en acte de reafirmacion nacionau deth passat dia 29 de junhsèga.

Aran

UN PAIS

Pengem era bandèra enes balcones tot er ostiu!!

www.habitataran.com

ARAN.- Se vende casa a pie de pistas con todo lujo. De particular a particular.

Notodoesloque parece!!

Déjese aconsejar por profesionales en la compra o venta de su hogar en la Vald'Aran.

Confíen:

Habitst Aran
Consulting inmobiliari

<p>Gausac</p> <p>Residencial LA SANTETA de Gausac</p> <p>Último apartamento en venta</p>	<p>Betlan</p> <p>Plera Residencial, Betlan, 11 Fase</p> <p>Dos o tres dormitorios. Vistas Excepcionales</p>	<p>Benòs</p> <p>EL MIRADOR DE BENÒS</p> <p>Casas aranesas con excelentes vistas y espaciosas.</p>	<p>Tanau</p> <p>Aptos. 1/2/3 dorm. Cota 1.700 Baqueira A 50m. del telesilla.</p>
<p>Vielha</p> <p>CONJUNTO RESIDENCIAL Bergas XXI VIELHA</p> <p>Próxima Construcción Viviendas Unifamiliares</p>	<p>Mont</p> <p>Pleta d'Argineu MONT</p> <p>Próxima Construcción</p>	<p>Arròs</p> <p>Antiguo Coto-Mansión Grandes Espacios e Intimidad</p>	<p>Betren</p> <p>Casa Aranesa Estilo tradicional</p>

Plaça Coto Marzo, 7 - 25530 VIELHA (detrás iglesia) - Tel. 973 64 26 25

Alcalde de Guinvelles de Prixana de l'Alt Pirineu

Pac Palom

Malgrat no entendre aquest concepte de vacances format per hores de cotxe, calor insuportable, sorra per tots els forats del cos, guiris maleducats, sorolls de 1000 decibels, crits de nens, i preus astronòmics, he anat a passar uns dies a la platja amb els nanos, i com cada any he tornat a la feina més convençut que mai de les avantatges de viure a la muntanya. Aquest any però haig de reconèixer que he patit menys i que fins i tot m'he permès actuar com un autèntic intel·lectual ja que un cop estirat i ubicat en la meua parcel·la de 2

"és el mateix ridícul un director de banca que un metge de renom, que un polític o un gran empresari"

metres quadrats de sorra, envoltat per bàrbars de diferents llingües i procedències (encara que jo els veig tots iguals) m'ha vingut al cap una reflexió francament interessant, i es que la platja ens iguala a tots sent un màxim exponent de la socialització i de la tan buscada i anhelada igualtat de les classes socials. És a dir, un cop instal·lats davant del mar, aquelles panxes més aviat blanques i aquelles "cames" peludes i poc musculades juntament amb

vacances

aquells banyadors de flors a mitja canya i les inefables sandàlies de plàstic ens fa a tots iguals. És el mateix ridícul un director de banca que un metge de renom, que un polític o un gran empresari. Es més, normalment com més goig fas a la platja, menys poder econòmic tens ja que fa de més bon veure un manobrer musculat i morè que un director d'oficina panxut i esblanqueït, la veritat que exceptuant honroses excepcions tots fotem unes pintes francament curioses. També s'ha de dir que hi ha gent que no té cap sentit del ridícul i pas-

segem el seu "formós" cos amb un estil i una dignitat propis de passarel·la que ja voldria jo per a mi aquella seguretat dels dies d'actes importants. En fi, suposo que si tens un "xalet" amb un gran jardí i una impressionant piscina a peu de mar el concepte de platja deu ser un altre, però anant com anem de "normals" aquests dies al mar es poden perfectament comparar amb el suplici de Sant Sebastià que com bé ho va passar molt malament, però d'això ja en parlarem un altre dia.

"en fi, suposo que si tens un "xalet" amb un gran jardí i una impressionant piscina a peu de mar el concepte de platja deu ser un altre..."

vacances

19C9UC62

Q15e

SI QUIERES CONTACTAR CON NOSOTROS, LLÁMANOS AL TELÉFONO 973 64 30 51 news@grupcat.com

EDITORIAU

Auríem éster de vacances més era idiosincràsia der Aran mos obligue a estar-i ath pè deth canon. Ara s'en parle der estancament toristic en generau. Era alarma creish pr' amor s'an de hèr causes entà incentivar eth sector toristic. Nosati non em expèrts, mès, çò qu'està passant ei que non i a pas alegria economizar pr' amor podem endonviar causes per que senon non mo'n gesseram pas. Era economia deth país e es prètzi deth pertròli, entre d' autes causes, òc que mos auriem de preocupar.

Carta al Director, cartes obertes al Quinze. news@grupcat.com

Residència d'avis de Vielha

Sempre es parla de manera regular o malament de les residències d'avis. Suposo que hi ha de tot, la que millor concec és la de Vielha, per tenir o haver tingut allí algun familiar i continuo a hores d'ara visitant aquesta residència. Malgrat les queixes i escrits que van sortint cada any, ni el partit que governa ni la oposició se ha fet eco d'aquestos fets, ningú mira si és cert o mentida el que allí esdevent. El personal prou responsable, conscient i amable amb aquesta gent gran fan el que bonament poden, fins a on poden arribar, malgrat l'ambient de crispació que s'hi respira. La directora, una senyora no asequeble ni pel personal ni pels familiars a l'hora de parlar o comentar qualsevol cosa, només avisar per a demanar-les o exigir-les coses sense cap mena d'importància. La Residència no és responsable, son els familiars i ens preguntem a on comença i a on acaba la responsabilitat de la Residència o de la Directora? Be, hi ha coses que son d'ús corrent, si cauen al sortir, ningú és responsable però no fies la familiaria responsable del que allà passa. La directora contesta molt seca i amb pocs modals o fa

altes persones donin la cara. No s'acaba d'entendre com una persona tan freda i calculadora pugui ser Directora de una Residència d'Avis, quan no és capaç ni de saludar-les, ni de parlar una estoneta amb ells i la veuen com la "jefa". Allò si, sap parlar amb els avis que si poden sortir fora de la residència i que poden fer un comentari, bo o dolent, però no pas amb els que no es poden moure ni sortir a cap lloc, i que el que necessiten és mñ'es aviat unes paraules de consol i d'afecte. És una Residència Assistida! Sembla a ser que tots descansen de la seva baixa per maternitat i la nova responsable sap donar aquell toc que faltava: afecte, estimació, amabilitat i trobar solucions als problemes que sempre apareixen, s'hi pot respirar una mica més de tranquil·litat. Però només seran 4 mesos i un altra vegada el calvari. Si la maternitat no la torna una mica més humana ... I que es pot fer? Els nostres polítics podrien adonarse que hi ha un munt de coses que no funcionen, parlo de la Residència d'Avis, però i la Sanitat? ...menys càrrecs de confiança i menys prepotència, cal saber-se donar al poble i escoltar les seves opinions i queixes.

J.Santamira Vielha

Carta al Director, cartes obertes al Quinze. news@grupcat.com

La carta rebuda, que transcrivim textualment, fa referència a una editorial del diari "Segre" del proppassat dia quatre d'agost anomenat "Turisme estancat". La nostra responsabilitat, com a únic diari fet a la Val d'Aran, ens obliga a ésser curiosos amb les cartes rebudes i la repercussió que cada una pot assolir. Creiem doncs, necessària reflectir la replica que és sustentada a l'article del mencionat diari.

Benvolgut Sr. Director,

Legint atentament l'editorial del diari de la seva direcció d'ahir referent a l'estancament del turisme a la muntanya de Lleida, em veig en l'obligació de malgrat està d'acord amb vostè sobre algunes de les causes que afecten el no increment de visitants, discrepar obertament amb la seva opinió de que "hi ha establiments i empreses que ofereixen "packs" d'esports d'aventura i no s'aprofiten prou les possibilitats de la muntanya". Haig de discrepar perquè a més del sector empresarial també hi ha administracions públiques en aquest cas el Conselh Generau d'Aran i Torisme Val d'Aran que treballen per promocionar i dinamitzar el turisme de muntanya i no només en la variant dels esports d'aventura sinó també en mols altres aspectes com es el cas de la Val d'Aran en que estem oferint activitats turístiques en àmbits tan diferents com poden ser les visites guiades a antigues explotacions mineres, la qualificació de "DTE" (Destí turístic esportiu donada pe la Generalitat de Catalunya) el Centre de BTT, les rutes guiades al romànic aranès, la setmana de cuina occitana, la fira d'artesanía alimentaria, el concurs de fotografia, els equipaments museístics (Fabrica de la Lan, Mòla de Salardú i Joanchiquet de Vilamòs), les constants exposicions a St. Joan d'Artes, el projecte del Parc de visualització de fauna de Bossòst, la senyalització i documentació del GR211, la celebració de l'Alpinne Running Meeting, l'adequació del refugi de muntanya, el romànic musicau, els mercats nocturns, la mostra gastronòmica, etc... a part de postular en l'organització de congressos nacionals i internacionals, probes esportives, i altres tipus d'esdeveniments per donar a conèixer la Val d'Aran no només com un destí turístic d'hivern, sinó també com un país amb possibilitats organitzatives potents. Valgui la meua queixa com una modesta reflexió i un reconeixement als esforços que sense cap dubte esmercem des de l'administració pública envers el nostre país.

Miquel Campà. Adjunt a Sindicatura

Q15e

Plaça Espanya, 1 Edifici Querimonia 25530 VIELHA Tel. 973 64 30 40 Fax: 973 64 27 01

EDITA: Aranbroadcast Publicitat, SL

Publicitat Cap Publicitat Aranbroadcast Publicitat, SL Josep M Rosich i Iriarte publicitat@grupcat.com

REDACTOR EN CAP: Raül Escalona i Enériz news@grupcat.com

MAQUETACIÓ: Publigraf

IMPRIMEIX: Graficas de Premsa Diaria, SA

Depòsit legal: B-16507-2005

Carta abierta



Estimado amigo,

Para nosotros, los araneses, lo más importante son Vds., las personas que nos visitan, que vienen a conocer nuestro Valle, por lo que constantemente queremos ofrecerles lo mejor, ser más hospitalarios, haciéndoles su estancia lo más agradable posible, a través de nuestro entorno y de los servicios que queremos ofrecerle.

Es nuestra intención poder poner a su disposición proyectos ilusionantes, conociendo nuestro Valle a través de la red de senderos y pistas de montaña, nuestro patrimonio cultural reflejado en las pequeñas iglesias de los pueblos, nuestra historia y lengua, fiel exponente de nuestra cultura, del patrimonio museístico e industrial, que estamos en constante recuperación, nuestra gastronomía y toda la oferta de servicios que el sector empresarial del Valle pone a su entera disposición. Todo ello, con el fin de conseguir una mayor integración entre Vd. y Aran, para hacerle lo mas grata y feliz su estancia entre nosotros.

Queremos ponernos a su entera disposición para cuanto puedan necesitar de nosotros y transmitirles, en nombre de todos los araneses, nuestro agradecimiento por su amable visita y desearles una feliz estancia entre nosotros y con esa confianza, enviarle nuestros más respetuosos saludos.

Muchas gracias,



Manel Español Avetín
Director Torisme Val d'Aran
agosto 2005



quin5e minutes damb:

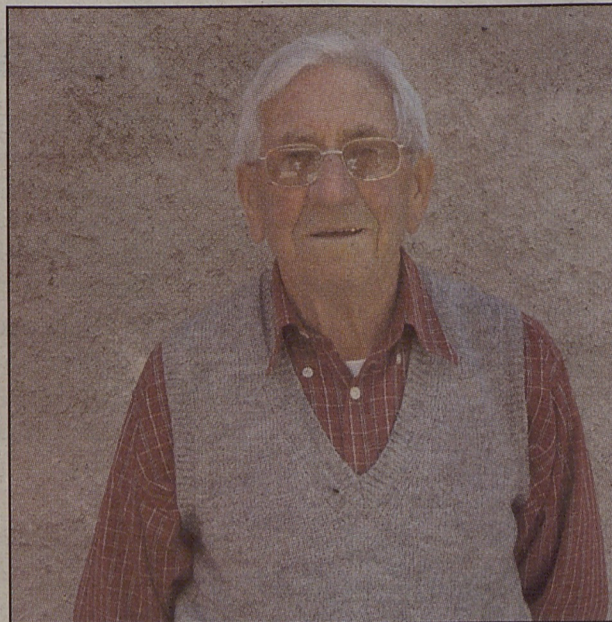
ERA VAL DETH SÈGLE XXI ÒC O NON?

Dus aranesi de tota era vida. Dues opinions. Dues conclusions diuèrses.



Quique Boya, vesin de Les.

Neishut ena Val d'Aran, e de pairs aranesi, Quique Boya un empresari de 41 ans damb un petit restaurant plaçat en Baish Aran, en miei deth pòble de Les, mos explique era sua opinion sus es càmbis qu'a patit era Val pendent es darrèri ans. Entà Quique, èster restaurador auè en dia ei fòrça dificil degut ara fòrta competència, mès, eth sòn negòci va plan ben, e tot gràcies ara clientèla francesa que va entath sòn establiment (fòrça abundosa pera sua proximitat a França). Boya pense que toti es càmbis que s'an produsit ena Val son exageradi, a conseqüència deth descontròl dera construccion, "non sai ne çò que i a en mèn pòble, tot cambie molt deprèssa" per aguest motiu, entre d'autes causes, li agradarie auer constància de tot çò que passe en sòn país. Encara qu'a pòc temps de lèure, se queishe des pògues possibilitats d'òci que i a en Baish Aran, coma lòc entà anar a préner bèra causa o anar a dançar damb es sòns amics. Er hèt d'auer d'anar tà Vielha o tath Naut Aran, qu'ei a on i a mès oportunitats d'òci nocturn, non li agrade bric, principaument per dus motius, era distància e es constanti contròls des Mòssos d'Esquadra. Entà acabar volec manifestar era sua preocupacion de non poder pas tornar tara tranquillitat que viuie quan ère petit "çò que li passe ara Val d'Aran me desbòrde" manifeste Boya, que per aute canton ditz "es toristes que visiten eth Baish Aran m'interèssen perth mèn negòci", ua manèra de pensar contradictòria mès fòrça comprensible.



Joan Berart Peremartí, vesin de Bossòst.

Joan Berart Peremartí vesin de Bossòst, en Baish Aran, maridat e damb dues hilhes, a volut explicar es sues sensacions dauant es càmbis qu'an brotat pendent es darrèri ans ena Val. "Damb 90 ans qu'è sò content de coma a evolucionar eth mèn país" mos ditz Joan. Quan èra joen, lèu tot er iuèrn lo passaua laguens de casa, pr'amor, non podia pas gèsser entath carrèr per culpa deth mau condicionament que i auie alavetz quan nheuaue, atau repercutie enes possibilitats de viatjar dehòra dera Val d'aran, es quaus èren minimas, sonque podiem anar tà França per èster apròp, ara en càmbi manifeste, damb es naues infraestructures, carretères, tunèls, eca...as oportunitats de gèsser dera Val e veir çò que passe dehòra des termières der Aran.

"Sonque demani qu'era gent vengue e seguisque dant vida ara Val" exprèsse Joan, que totstemp a viscut deth comèrç de licors e ròba,... mès ans endarrèr tanben viuie dera pagesia, aquera epòca siguec molt dura entà Joan Berart e per aguest motiu li agrade qu'ara en sòn pòble non se veiguen pas tantes vaques e crabes coma abantes, mès en càmbi es sòns rebrembes lo pòrten a pensar en çò qué trape a mancar, coma ara anar cada tarde damb es amics a jogar a cartes, o a préner un vin, o hèr era matança deth porcèth, que son es causes abituaus que hège quan ère mès joen. Era gent dera sua quinta, non pensen pas igual, mès eth les reitèr e non dèishe de manifestar eth sòn entusiasme dauant era situacion ena que son viuient.

entrevistes personaus

Ares Riu
Quin5e



Conselh  Generau d'Aran

Aran un país